Ar paschà wisuschehliga augstà Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigà:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenàm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigà, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawà un burtu-leetuwè pee Petera basnizas.

86. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 37. Sestdeen, 14. septembrî. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigà, manà drukatawà un Latweeschu grahmatu pahrdotawà pee Petera basnizas.** Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudsi peenemschanas weetàm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigà, wehl zitàs pilsehtàs, kà: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawàs; **Walkà:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawàs; **Walmeerà:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawà; **Rujenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawà; **Laudonà:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawà:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawà; **Jelgawà:** Besthorn kga grahm. pahrdotawà, Pils eelà; H. Allman un Jaeger kgu grahm. pahrdotawàs; **Bauskà:** Beckmann kga grahm. pahrdotawà; **Kuldigà:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawà; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawà un bibliotekà un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawà. Tad wehl „Mahjas Weesi“ war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli lubdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Sihmejotees uf truhkuma nowehrschanu

Wina ekselenze Widsemes gubernatora kungs islaidis sekoscho issinojumu:

Daschas priwatpersonas un sabeedribas, kà ari walsts deenestà stahwoschi eeredni, greesuschees pee manis ar sinojumu, ka wini labprahtigi apnemas, sneegt palidsibu no neraschas peemekletàm gubernam. Lai nodomato labdarigo noluhku sekmigaki sasneegtu, es, peesleedamees Wina Augstàs ekselenzes eekschleetu ministra kunga zirkularam no 1. septembra 1891. g., eeskatu par wisderigaku, dibinat, sem manas preekschneezibas, preeksch dahwinajumu sawahkschanas ihpaschu komiteju, sastahwoschu no lozekleem, kuri usnemas dahwanu sawahkschanas puhles. Katrs lozeklis dabùs ihpaschu dahwanu lasamo grahmatu ar manu parakstu.

Scho wispahribai pasinodams, es pagodinos, padewigi luhgt wisus labdarigus zilwekus, kuri gribetu parahdit sekmigu palidsibu truhkuma zeeteju gubernu eedsihwotajeem, lai sawas dahwanas nodotu komitejas preekschneekam jeb komitejas lozekleem, kuru wahrdus issludinàs ihpaschà farakstà.

Widsemes gubernators,
generalleitnants **M. A. Sinowjews.**

Ari Kursemes gubernatora kungs „Kursemes Gubernas awisê“ issludinajis nosazijumus, kas jaeewehro dahwanas lasot preeksch truhkumu zeetejàm gubernam. Dahwanas wareschot lasit weenigi tahdas personas, kuras no gubernatora kunga dabujuschas preeksch tam ihpaschas dahwanu lasamas grahmatinas. Grahmatinas isdoschot wiseem muischneezibas preekschneekeem, pilsehtu galwam, aprinku preekschneekeem, polizijmeistareem un semneeku leetu komisareem, bet ari wehl dascheem eeredneem un priwatpersonam, kas wehletos usnemtees dahwanas lasit.

Par padomu sneegschanu teesleetàs.

Atrodas laudis, kuri labpràt mihl teesas durwis wirinat. Ne reti gluschi neeziga eemesla dehl iszelas garu garà prahwa, kamèr, ja weena jeb otra puse buhtu peekahpiga, tad nodibinatos atkal wezà draudsiba un aistaupitos dascha laba nepatikschana un garo zelu mehrischana lihds teesas eestahdei.

Zik daschs labs zaur pastahwigo teesaschanos naw pasaudejis wisu sawu nabadsibu. Schahdi zilweki labak nem ubagu speeki rokà, nekà labprahtigi peekahptos. Wini wisas zeribas leek uf teesu un teesas kungeem, paschi daudsreis it labi sinadami, ka wineem ir netaisniba. Un tomèr schahdi eeteepigi lautini aismirst, ka teesneschu kungi war tikai pehz likuma spreest, bet newis tà, kà eeteepigais „taisnibas“ mekletajs to wehletos. Tadèk naw nekàds brihnums, ka schahds prahwneeks, sinamà teesu eestahdê dabujis sawu „taisnibu“, ar to nebùt naw meerà. Winsch upuretu laut wisu sawu bagatibu, winsch mehrotu zeku laut lihds pasaules malai, ja tik buhtu eespehjams, sawu pretineeku winnet. Jo tahlak teesajas, jo leelakas dusmas wina sirdì rodas, ka newar un newar dabut sawu eedomato „taisnibu“!

Bet nu, luhk, rodas labdarigi wihri, kas schahdus eeteepigus „taisnibas“ mekletajus gaidit gaida. Tee ir muhsu isslawetee **laktu adwokati!** Pa wihnuscheem un zitàm atklahtàm weetam loschnadami, schee lunkanee kundsini drihs ween usdabù tahdus lautinus, kas par waru grib isdabut sawu „taisnibu,“ laut gan jau daschàs teesu eestahdês krituschi zauri un ari mahziti adwokati dewuschi pareiso padomu, lai dotos pee meera. Tà tad nupat minetee laktu adwokati wineem ir ihsti pa prahtam. Scheem manigeem kundsineem tuhlit waj simteem likumu paragrafu, uf kureem „droschi war kert.“ Kas gan nu preezigaks par muhsu „taisnibas“ mekletaju! Luhk, to tik ween jau winsch gribeja, ka sawu pretineeku winnetu! Un nu reis atduhrees uf ihsto wihru, kas wisus likumus sina waj no galwas.

Bet, saprotama leeta, ja grib, lai rati skreen, tad tee ari jasmeh è. Wispirms „likumu kungam“ wajaga rihkli isskalot alû un brandwinà un tad uskost kreetnu „sakusku“ un beigàs, kas tas galwenakais, prahwas wedejam tuhlit steidsamas isdoschanas par stempelmarkam, papireem, pahrsuhdsibam un deesin par ko wisu wehl ne! Tà tad „taisnibas“ mekletajam jaraisa maks no jauna wakà un jasmehre, bet jau labi kreetni, jo nu ir „droschas“ zeribas, ka sawu pretineeku winnès, kà to leelais likumu pratejs nodeewodamees apleezinajis.

Deemschèl galu galà israhdas, ka eeteepigais taisnibas mekletajs kritis blehschu nagòs, zaur ko pasaudejis netik ween kreetnu grasi, bet ari sawu eedomato taisnibu!

Bet schahdu nupat mineto laktu teesleetu prateju nagòs kriht ari tahdi lautini, kureem buhtu weegla leeta dabut sawu taisnibu, tadèk ka taisniba ir pateesi uf winu pusi. Nesinadami, jeb newihschodami umeklet prahtigu wihru, ihstu teesleetu prateju, jeb ari baididamees no leeleem isdewumeem par padomu teesleetàs, wini sawu prahwu ustiz scheem tumscheem lautineem, kuru weenigà praschaua ir, wasatees pa dsehreenu pahrdotawam un barotees no lehttizigeem prahweneekeem. Tà tad ne reti gadas, ka gluschi taisniga prahwa ir japasaudè. Zik daschs labs naw wehlak raudajis ruhktas asaras par sawu lehttizibu jeb nesinaschanu.

Tadèk newar deesgan zeeschi peekodinat un atgahdinat, lai katrs prahwneeks sargatos no laktu adwokateem un labak greestos pee mahzita un no waldibas apstiprinata teesleetu prateja. Ta tik welta eedomiba, ja domà, ka zaur laktu adwokateem lehtaki dabùs sawu taisnibu; arween isnàk pawisam otradi. Te peepildas wezu wezà paruna: „Ko lehti pehrk, to dahrgi samaksà!“

„Bet neba nu katram nabadsinam eespehjams, samaksat wajadsigo maksu par sneegto padomu teesleetàs!“ tà warbùt daschs labs nopuhtisees, schahs rindinas lasidams. Nu, luhk, ari pat preeksch nabadsineem ir gahdats, ka wini war sawu taisnibu dabut, ja paschi neprot sewi aisstahwetees! Tà nupat isgahjuscho nedek no Leepajas atnahza pa telegrafu preezigà wehsts, ka pee tureenes meerteesneschu sapulzes adwokatu paligi 3. septembrî esot nodibinajuschi pirmo weetu Baltijas gubernâs, kur nabadsigeem lautineem isgahdà par welti prahwu weschanu.

Uf scho sinu „D. Z.“ atbild, ka ta ne-esot pilnigi pateesa, jo Rigà jau no ta laika sahkot, kad eeweda jaunàs teesas, pastahw tahda weeta. Rigas adwokati preeksch tam Rigas apgabalteesas namà dabujuschi seewischkas sabeedribas telpas. Rigas apgabalteesas nama weenà istabà katru deenu no pulkst. 1— 3 usturas diwi adwokati un schai laikà prahwneekeem par welti pasneedsi padomus prahwu weschanas leetàs. Padoma mekletajs gan warot, pehz pascha patikschanas, par pasneegto padomu maksat kahdu masu atlihdsinajamu, tomèr tas reti ween noteekot. Scho biroju jeb kantori, kur nabadsigeem lautineem padomus teesleetàs pasneedsi par welti, laudis deesgan beeschi apmeklejot, jo wairak wehl tadèk, ka sche tapot pasneegti padomi neween par tahm leetam, kuras atteezas uf apgabalteesu, bet ari uf zitàm, un isskaidrojumu pasneegschana noteekot it apsinigi.

Tà tad schi padomu pasneegschana ir wislabakais lihdseklis, lai nekristu laktu adwokatu plehsigòs nagòs. Bet ja kas tomèr gaditos, tad katrs wisu wainu war weenigi pats sew uskrautees un klusumà noslauzit daschu asarinu par pasaudeto prahwu, par welti pateheto grasi un — par sawu weeglprahtibu! —ts.

Kur ir Kreewijas eenaidneeks?

Atrodas laudis, kuri ne par ko zitu mihlaki netreez, kà tik par politiku. Ja ar schahdu „politiki“ sateekas, tad tahds walodu tuhlit greesch uf politiku. Winsch sawu weesi drihs ween apber wiswisadeem jautajumeem. Katru rindinu par politiku wini kahrigi lasa un tad taisa sawu spreedumu par weenu waj otru leetu. Schahdi zilweki ir pateesi nepanesami! Ja wini sateekas ar tahdu zilweku, kas, pehz winu domam, no politikas wairak ko prot, nekà pats, tad tahds tiks apbèrts wiswisadeem jautajumeem; bet ari tahds, kas pehz wina domam masak prot, nekà pats, naw wisai apskauschams, jo tahds atkal newar beigt klausitees, ko tas jeb tas walsts wihrs runajis, kahdi kari gaidami u. t. t.

Schahdi politiki atrodas wisàs lauschu kahrtàs, gan augstàs, gan semàs. Saprotams, jo wairak mahzits, jo wairak tahds eedomajas, politiku pareisi esot sapratis un par to spreedis. Tà nupat daudsi schahdu politiku, eewehrodami Kreewu-Frantschu draudsibu, eedomajuschees, ka tas wiss notizis, lai Wahzijai zaur to eetu uf ahdas un tadèk eeskata Wahziju kà Kreewijas eenaidneezi. Pawirschi spreeschot, tà ari isleekas.

Bet nu Kreewu laikraksts „Graschdanins“ apluhko tuwaki schahdu pawirschu politiku spreedumus, kà ari to, kura walsts ir Kreewijas eenaidneeks. Minetà awise raksta:

Ir sinama leeta, ka pee mums atrodas laudis, kas peekopj sawu ihpaschu ahrsemes politiku, wineem

Daschadi raksti.

Pilskalns.

Epos.

I.

Senà schkehpu laikà bahrgà,
Latwju wehrdsib's sahkumà,
Tautas swehtuizas tad wahrga,
Nizinamas, nowahrtà.
Krita osols zits pehz zita,
Kur reis deewi wareni
Zeenibà un godà mita,
Waldidami taisnigi.
Zirwji druhmi nodimdeja
Kokus swehtos greesdami,
Latwji karstas as'ros lehja
Ruhktas behdas zeesdami.
Latwji ismisuschi gauda:
„Sargat, deewi, sargat muhs!
„Tawi behrni gauschi rauda:
„Brihwib's saule reetejus'.
„Altari un swehtee tehli
„Ispostiti, noskausti,
„Krihwi, waideki ween schehli
„Apraud muhsu likteni.
„Deewi! kahpjat senà godà,
„Postat, nihstat sweschneekus!
„Lepnàs pilis gahschat sodà,
„Sodat niknos schkehpneekus!“
Deewi zildinatàs juhsmàs
Usklausija sehrdeeneem:
Bahrgàs, atreebigàs dusmàs
Gremdej' pilis sweschneekeem.

* * *

Pilis, grimuschàs, nereti
Selta schkirsti glabajàs,
Tur ik katrà Ligas nakti
Selta nauda schwads'najàs.
Uguntinu sposchàs leesmas
Kalna galà kwehloja;
Schkihwju troksnis, jautras dseesmas
Dsihru preekus tehloja.
Perkons, pilis semê gremdejs,
Dsihru brihdi lihgsmajà,
Schausmas sweschineekôs dsemdej's,
Kas muhs' laimi apskauda.
Saweem behrneem semê slehpis
Kungu seltu sposchaju,
Lai to glabà tumschais klehpis,
Rasdams wihru moschaju.
Lahstu manta wilinaja
Daudseem smeltees duhschibu,
Bet ik katris bojà gahja,
Pasusdams uf muhschibu.

* * *

Swescheneeku launee gari
Debess-tehwa padsihti,
Maldijàs kà miglas bari
Mekledami mitekli:
Klihdsami pa purwju purwjeem,
Nihsti Latwju araja.
Reis tee aiswilkàs pee burwjeem
Luhgtees winu padoma.

Burwji.

Uhja, uhja launee gari,
Muhsu meeru netrauzat!
Grehku ehrkschku kroplee sari,
Kam uf pekli nebrauzat?
Ko juhs maldat, ko juhs nihkstat,
Purwju twaikôs grimuschi?
Ko juhs tukschàs ehnàs slihkstat,
Besdarbibà dsimuschi?
Jeb, ja esat gari schkihsti,
Taisnôs zelôs staigajat,
Kamdèk tad gan, teizat ihsti,
Deewa klehpì negahjat?
Waj Juhs raudait truhdu meesas,
Semes klonì gulditas?
Neraudat — tahs nahks preeksch teesas
Apskaidrotas, schkihstitas.
Ejat, kur jau dsihwes likums
Jums no gala rahdij's buhs:
Debesis, kad schkihsts juhs' tikums,
Ellê, welns kad wadij's juhs.

Gari.

Burwji, wissinoschee, gudree,
Taisnu sinu gahdneeki,
Deewu kalpi tschaklee, mudree
Deewu druwas strahdneeki,
Slepenakàs dsihwes ainas,
Kas sen bijuschas, kas buhs,
Lauschu labumus un wainas —
Wisu, wisu sinat juhs.
Gadi naw pee jums no swara,
Tee juhs' sinas netumscho:
Deewischkigà, gudrà wara
Juhsu omu apskaidro.
Juhsu azis taisni gaumè
Rakstu likten' akminì,
Atwedat, kas laika straumê
Projam skalots muhschigi.
Saprotat juhs putnu dseesmas,
Winu stahstus, pasakas,
Runajat ar wehtru, breesmas
Pehrkons kad zeł negantas.
Wehsmina kad maigi, maigi
Kokeem tschalo lapinas,
Klausatees un protat naigi
Winu runas dihwainas.
Juhsu mana, juhsu oma
Neisdibinajama,
Juhsu mehrkis, juhsu doma
Taisno deewu mahjama.
No pat schuhpuka lihds kapam
Lauschu dsihwi sinat juhs,
Sinat ar', kur winu garam
Gan pehz nahwes aiseet buhs.
Dwehseles waj eng'tu rokàs
Dusès, maigi aijatas,
Jeb nahks winas elles mokàs,
Welna kalpu wajatas.

Burwji.

Sinam, to mehs wisu sinam,
Bet nu atkahpjatees nost,
Lai mehs deewu wahrdu minam
Eekam saule nesàk most!

Gari.

Burwji, schehligee! mehs luhdsam,
Pazeeschatees jel ar mums,
Lai mehs sawas likstas suhdsam,
Klausam padomu no jums!

Burwji.

Ahtri stahstat! Nawa walas
Laiku kawet sarunà!

Gari.

Esam mehs is semes tahlas,
Zehluschees is reetuma.
Tizejam eeksch Deewa jehra,
Kas tos pasaul's grehkus nes,
Wina wahrdus nehmam wehrà,
Grehku darbôs nepihtees,
Wina wahrdu pasludinat

paschеem ir sawi diplomati, kuri katrâ atgadijumâ, no sawa jehguma stahwokļa, tura runas Kreewu politikai par labu. Tagad, peem., schee politiki nodarbojas weenigi gar Franziju, to nostahdidami par Kreewu tautas idealu. Bet ko lai no ta mahzamees? Franzija Wahziju nemihlo, kas wairak nekà saprotami un Franzija sapno, ka wina atnemtàs prowinzes dabùs atpakaļ. Ari tas ir saprotami, bet no schejeenes sahkot scho politiku domas top masaki saprotamas. Muhsu pahrspihletee patrioti saka us sawu jauno idealu, us Franziju:

„Tawi eenaidneeki ir muhsu eenaidneeki, tawi sapni muhsu wehlejumees, taws mehrķis muhsu wispahreja leeta . . ." Schà domadami, muhsu pahrspihletee diplomati wisas Franzijas kara intreses padaritu par sawejàm un Kreewiju pat eegruhstu kara sareschgijumôs pret Franzijas eenaidneekeem, zaur ko weenigi tikai Franzijai atlektu labums.

Schahdejadi spreeschot waretu peenàkt tas azumirklis, kur Kreewijai peenahktos sawus dehlus un schahdu politiku brahļus, kas jau 15 gadus ilgi no kara gruhtumeem atpuhtuschees, no jauna suhtit kara laukâ, lai Franzija spehtu atreebtees Wahzijai.

Labi, tà teiz schahdi politiki, preeksch 15 gadeem mehs pasaudejam pusmiljonu no saweem wiskreetnakeem dehleem un 2 miljardi rubļu preeksch Bulgarijas atswabinaschanas, un tagad, 15 gadus wehlak, mums wajaga sogatawotees, kara laukâ suhtit otrtik dauds wihru un 4 miljardi rubļu, lai tik Elsas-Lotringu atswabinatu no Wahzu waldibas un to atdotu atkal Franzijai! Bet ko mehs zaur to mantosim?

Kreewijas pahrspihletee politiki us scho jautajumu tik ir gaidijuschi un kahds no wineem, Zions wahrdâ, us to Frantschu laikrakstâ „Figaro" atbild pahra wahrdeem:

„Franzija ar muhsu palihdsibu dabù Elsas-Lotringu —"

„Un ko dabu Kreewija par to?" tà jautà nepazeetigi Kreewijas ustizamo pawalstneeku leelakà daļa . .

„Ko Kreewija dabù?" leelais Kreewu patriots, Ziona kungs, us to atbild, — nu, Kreewijai wajaga buht godprahtigai, jo wina ir Kreewija. Kas tas par leelu godu preeksch Kreewijas, ja wina Franzijas labâ suhta us Eiropas kara lauka kahdu miljonu karewju un uskraujas sew milsigus paradus. Kreewi ir godprahtiga tauta, — Kreewija dabù — —

„Ko, waj Kreewija par to dabù Dardaneļus?" tà issauzas nepazeetigee Kreewijas pawalstneeki.

„Hm! To nu gan Kreewija nedabù, jo tas buhtu par dauds; bet wina dabù gandrìs Dardaneļus. Kreewija, us Franzijas preekschlikumu, eemanto teesibu, pee Bospora un Dardaneļeem usstahdit 6—10 usraugus preeksch kahrtibas atgahdinaschanas . . .

„Un waj tas wiss, ko Kreewija par saweem leeleem upureem mantotu?"

Schahdas domas, luhk, bija issazijis minetais Ziona kgs Frantschu laikrakstâ „Figaro". Kà „Graschdanins" peesihme, tad pat daschi Frantschi eeskatijuschi schahdu atlidsibu preeksch Kreewijas par masu un isteikuschees, ka Kreewijai par winas palidsibu pee Elsas-Lotringas atswabinaschanas buhtot'wairak atlidsibas jadabù.

No augschejà zeen. lasitaji reds, ko wisu neisgudro daudsreis tahdas karstas galwinas, tahdi pahrspihleti politiki, kamèr Kreewijas gudrà un apdomigà waldiba warbùt pawisam zitu ko domà.

Tà tad, ja Kreewija draudsetos ar Franziju weenigi tadèļ, lai pehdejà spehtu eegùt atpakaļ Elsas-Lotringu, Kreewijai no ta neatlektu nekahda labuma, weenigi tik saudejumi. Tadèļ ari Kreewu awise „Graschdanins" aisrahda, ka par Kreewijas eenaidneeku ne-esot wis eeskatama Wahzija, bet gan Anglija! Ja wehrigi apluhkojot Kreewijas ahrejo politiku, tad redseschot, ka wisleelakais politiskais eenaidneeks preeksch Kreewijas esot Anglija, weenkahrschi tadèļ, ka katrs solis preeksch Kreewijas nostiprinaschanas, kur un kà to ari nespertu, ne-esot nekas wairak, kà solis us Indiju. „To Angli sinaja un sina ļoti labi un schinì pahrleezibâ tad ari Angļu diplomati teek usaudsinati. Bet mehs — mehs no ta wehl neko nemanam. Ko Kreewija ari nedaritu, wisur Anglija mums stahtos zeļâ un Kreewijai mehginatu tàpat kaitet, kà pehdejâ Turku karâ, meeru noslehdsot San Stefanâ."

Beigâs „Graschd." wehl jautà: „Waj tad Kreewijas patrioti jau aismirsuschi labo mahzibu no 1878. g.? Kapèz Franzuschi Berlines kongresâ gahja roku rokâ ar Angleem un pehz kahdas swilpes schinì kongresâ danzoja Bismarks? Luhk, ta bija Angļu swilpe!"

Tà tad galu galâ jaatsist, ka: Anglija — ta ir Kreewijas eenaidneeks!

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Zaur sewischķu zirkularu eekschleetu ministerija isskaidrojuse, ka tikai tee atwaļinatee apakschkareiwi, kuri israhdijuschees par nespehjneekeem pelnit un dabu trihs rubļi leelu pabalstu, bauda teesibas us krona rehķina tapt apgahdati, kuri pirms desmitàs rewisijas eestahjuschees deenastâ un naw ne pee kahda pagasta peerakstiti — ko ari winu atraitnes un seewas lihdsi bauda; pee schahs schķiras peeskaitami ari tee apakschkareiwi, kuri tapuschi eewainoti waj sadragati un kuru atwaļinaschanas ukasôs mineti winu eewainojumi un sadragajumi, jeb ari tee, kureem par to isdotas sewischķas apleezibas. Wisu zitu atwaļinatu apakschkareiwu apgahdaschana nepeekrit wis kara resoram, bet top uslikta pilsehtu, pilsonu waj semneeku draudsem, pee kuràm minetee apakschkareiwi peerakstiti, pee kam schahm draudsem teesiba apkopschanas isdewumus, kahdi rastos zaur atwaļinatu apakschkareiwu ahrsteschanu, norehķinat pret no krona dabonamo winu pabalstu.

Finantschu ministerijâ sawâ laikâ isszehluschàs schaubischanàs nowehrschot — waj deenasta personas, kuras stahw teesas ismekleschanâ waj nodotas teesam, bauda teesibas us winu ustureschanas naudu — waldoschais senats tagad atsinis, ka eerehdni, kas stahw ismekleschanâ jeb sem teesam, tiklids ka suhdsiba pret wineem top atzelta (isnemot tos atgadijumus, kahdi mineti deenasta nolikumôs 602. art.), jeb no teesas puses tee tapuschi atsihti par newainigeem, apmeerinajami tahdejadi, kà tas pilnigi pehz winu amata peenahkas: ar pahrtikas, dsihwokļu un galda naudam, — turpreti zeļa naudas, kanzlejas un zitu isdewumu sumas, kuras nepeeder pee amata personas materielas ustureschanas, bet tikai pee ar wina amatu saweenotàm isdoschanam deenesta darischanâs — newar winàm ismaksatas tapt. (Sud. Gas.)

Griwkâ par polizijas ahrstu eezelts Dr. med. Michails Einers.

Pahr Arkangeles gubernas ostam no 1. septembra sahkot, aisleegts iswest rudsus, rudsu miltus un labibas wisadus atkritumus.

Wehstuļu isnesataju kontroli brihsumâ eewedischot ari guberņu un leelakâs aprinku pilsehtâs. Kontrole noteek tahdejadi, ka sewischķi eerehdni laiku pa laikam no-eet apwaizatees, waj kahda sinama wehstule, kuras adresi eerednis, postiljonam nesinot, norakstijis, pateesi un ihstâ laikâ nahkuse adresata rokâ.

Rekruschu schogad pawisam nems 260,000. No scha skaita kriht us Widsemi — 2952 un us Kursemi — 1796.

Zehsu aprinķi 2. eezirkņa semneeku leetu komisars 8. augustâ pahrzehlis sawu sehdekli un kanzleju no Grasdonas us Sahweenes pagasta Ansulu mahjam (Laudonas draudsè).

b) Original-sinojumi.

No Turkalnas. Scha gada rascha gandrìs buhtu puslids laba, tikai leetaina laika pehz daschi semkopji palikuschi ar darbeem tahļu pakaļ, jo gandrìs wisu seena laiku tà sauktais kaltetajs, garais leetus, bija usbruzis. Tà tad sausam laikam eestahjotees bija janodarbojas ar seena sawahkschanu un tomèr dascheem bija jaatstàj seena wahkschana un jasteidsas pee lauku darbeem, jo wasarajs bij pilnigi isgatawojees un us pļahwejeem gaididams, galwu gandrìs taisni us augschu pazehlis kà wiltneeks; jo treknos graudus jau bija paglabajis. — Wehl peeminu, ka pee mums meitas wasarâ, karstâ laikâ, mehds gehrbtees gandrìs katra plahnôs, pirktôs swahrkôs. Teizamaki gan buhtu, ja sawôs paschu darinatôs swahrkôs gehrbtos, jo paschas gan ari waretu preeksch wasaras siltà laika isstrahdat plahnus audeklus preeksch wasaras swahrkeem, kuri buhtu stipraki un nebuhtu par teem skaidras naudas jaisdod. — Schejeeni ari apklejo kahds Mosus dehls, Abramsons, kursch wisadas sihkas leetas nesadams, labu pelnu atrod. Tà peem. sche jaunawas isgresnojas ar saweem mateem, tos dodamas Schihdam isstrahdat wisadâs leetâs, kà broschâs, gredsenôs un roku sprahdsès. Tad ari wehl Schihdam usdod atnest wisadus jaunmodes isstrahdajumus, kà mahkstigus daschadas krahsas zimdus, sekes un wisadas zakas un bantes preeksch sawu apgehrbu isrotaschanas. — Prezibas sinâ muhsu lihgawas wairak nopeetnas isturas. Winas pahrspreesch nahkotnes dsihwi un jo zeeschi eeskatas sawa usbildna raksturâ. — Nesen muhsu pagastu apmekleja garpirksti; tà naktì no 30. us 31. augustu sagli eelausàs L. mahjas klehti, kas no dsihwojamas ehkas ir tikai kahdus 10 solus attahlu, bet sagli, wiseem guļot, peelihduschi un atslehgu atmuhkejuschi, eegahjuschi eekschâ. Tur bijis kahds skapis ar deesgan stipru zaurduru atslehgu; to nehmuschi un uslaususchi. Skapì saimneezes aubu wahzelè bijis paslèpts 140 rbļ. naudas. To bij iskampuschi, tad wehl kahdas 68 olektes melnas wadmalas baki un daschadas zitas drehbes, kas atraduschàs skapì, panehmuschi un aislaiduschees netrauzeti projam. Tuhlit rihtâ pehz padaritas sahdsibas saimneeks pasinoja pagasta waldei un muischas polizijai, kuri ahtri ween eeradàs sinamâ weetâ. Nedarbu apskatot israhdijàs, ka sagli bes pehdam bij aisgahjuschi un nekur nebija useetami, tapèz pakaļdsihschanàs bija welta. Nodomaja isstahdit par naktim zilwekus us eewehrojamakeem zeļeem, bet ari neisdewàs winus saguhstit. Laikam sagli buhs atraduschi paslepenu teku un tad pa to netrauzeti aislaiduschees. Domà, ka sahdsibu isdarijis kahds pasihstamais zilweks, jo kahdas deenas eepreeksch winsch te redsets.

Aizjugleneets.

No Trubnikowas, Nowgorodas gub. Trubnikowas zeems atrodas 84 werstes no Peterburgas, pee Nikolaja dselsszeļa, un sastàw no 24 saimneekeem, kas dsihwo us renti. Wini dsihwo deesgan nabadsigi sawâs masâs buhdinâs. Nabadsibu wini zeesch zaur paschu neapdomibu, tapèz ka mas wehribu greesch us semes apstrahdaschanu, bet wairak pahrteek no peļnam un seena pahrdoschanas, lai gan seme pilnigi atlihdsina puhlinus. — Labibas rascha schogad, zaurzaurim nemot, wideja un ari nebija nekahdi maitata. Bet no 23. julija sahkot pastahwigi leetus lihst, jo retas pusdeenas, kad ir jauks un tapèz aiskaweja gan seena, gan ari labibas eewahkschanu. Zaur weenmehrigo leetus lihschanu seme wisa ir pildita ar uhdeni, strauti un grahwji peenem pawasara isskatu. — Jautribas te teek beeschi ween isrihkotas, kur wiswairak dej un ari rotaļo. Par jauno paaudsi teek mas gahdats; peeteek, ja eemahza behrnu mahzibu, ka war tikt eeskaititi peeauguschu kahrtâ. Reibinoschee dsehreeni lihds schim te teek pilnâ mehrâ isleetati. J. E.

No Jaun-Nikolajewskas. Schogad 30. augustu noswinejam kà ihstu swehtku deenu. Schejeenes baptisti, kopâ ar Lubakates Latweeschu zeema baptisteem bija isrihkojuschi „dseedaschanas swehtkus", kurôs, kà dsirdams, bijuschi sanahkuschi kahdi 8 kori is schejeenes un zitàm kolonijam. Schaì sinâ gan baptisti der luteraneem par preekschsihmi, jo teem ir katrâ kolonijâ saws „dseedaschanas koris," kas winu deewakalposchanu puschķo ar wairakbalsigu dseedaschanu, kamèr mums, luteraneem, kas skaitâ aisween esam pahraki, no ta naw pat ne wehsts. Us augschmineteem swehtkeem ari kahdi „wezbrahli" is Baltijas bija atbraukuschi, islihdsinat schķelschanos, kas jau wairak gadus pastàw schejeenes baptistu starpâ, bet waj tas buhs isdewees, to laiks rahdis. Ari luteraneem bija sawi isrihkojumi brihwlaischanas deenâ, kur ispreezatees. Gruntneeka K. Sonberga mahjâ bija isrihkota balle, kur ari israhdija joku ludsinu „Bahnuscha treschas klases usgaidamâ istabâ," kas puslids labi isdewàs. Pehz tam laiks tika jo jautri pawadits gan dejot, gan rotaļas spehlejot, lihds it nemanot gaismina sahka atgahdinat, ka ir laiks us mahjam dotees. — Laiks tagad ir pastahwigi dsestrs, ari pahri naktis bija it stipras salnas, kas kartupeļeem wihtes un wehl ne-eenahkuschu wehlajo wasaraju apmaitaja; ari rudsu sehjumi negrib neko kreetni eeselt.

Aukuperons.

Wehl no Jaun-Nikolajewskas. Brihwlaischanas swehtku deena, 30. augusts, ir pagahjis, ari mehs scho deenu bijam wehrâ nehmuschi un deesgan leelâ skaitâ eeraduschees K. Sonberg kga mahjâ pulkst. 4 pehzpusdeenâ, kur no kahdeem zentigeem tautas dehleem un minetàs mahjas ihpaschneezes isrihkotu, skatijam kahdu joku lugu. Pehz tam dejas un rotaļas tika pahrmainam turpinatas, lihds gailis sawu dseesmu bij wairak reischu atkahrtojis, un nu gribot ne gribot bij jaschķiras. Siltu atsinibu pelna O. Sprude kgs, kursch nepeekuhstoschi ruhpejàs, lai jautribas netruhktu. — Diwi kaktu adwokati teek no muhsu masàs kolonijas deesgan peeteekoschi ustureti, tà ka, lai gan paschi mas ween strahdà, tomèr dsihwo deesgan kundsiski. J. F. Zeemels.

c) Baltijas notikumi.

Widsemes ahrstu 3. wispahrejo sapulzi atklahja Walkâ scho pirmdeen.

Mehnesschlaikraksts „Austrums" no jauna gada pahreeschot Drawneeka ihpaschumâ.

Tumscheem, nikneem paganeem
Un it mihli peekodinat,
Godam dsihwot kristiteem.
Mihlet kà ar sirdi schķihstu
Augstus tà kà semajus,
Un, lai behdâs neismistu —
Deewu karsti peelùgt buhs.
Deewa wahrdam klausidami —
Paganôs ta wahrdu paust,
Leelus zelmus lausidami
Sahkam swehto mehrķi spraust.
Atgreesta nu Latwju tauta
Ihstâ Kristus tizibâ,
Ta is tumsas purwjeem rauta
Biskap' tehwu rihzibâ.

Burwji.

„Labeem darbeem labu loni," —
Sola Kristus tizigeem.
Steidsatees, — tur debess kloni
Buhsat lihdsi engeleem.

Gari (ismisuschi).

Nelaisch eekschâ Deewa behrni!

Burwji.

Newar buht!

Gari.

Ak, tizat jel!

Burwji.

Juhsu wahrdi — rupji meli —
Sawejos Deews godâ zeļ!

Gari.

Ai, mehs esam grehzineeki,
Grehki muhs no Deewa schķir!

Burwji.

Meli!

Gari.

Deewi leezineeki!

Burwji.

Sakat, kas jums ihsti ir?

Gari.

Deewa raksti ļaudis mahza
Pasemibâ zihnitees,
Tà, ka Kristus semè nahza
Kalpa gihmì peenehmees.
Sawu walsti winsch bes kara
Dibinajis lehnibâ.
Zihtees, lai tà lehnâ garâ
Sauzas „meera walstiba".
Mahzij's, lai mehs it kà brahļi
Rokas sneedsam draudsigi:
Augsti, semi, tuwi, tahļi
Wina preekschâ weenadi.

Burwji.

Nu, un juhs?

Gari.

Mehs schķehpus trinam,
Kalam brunas, sobenus,
Bultas drahsam, matus pinam,
Apseglojam kumeļus.
Bungas ruhza, taures kauza,
Mirdset mirdsa wairogi,
Ķehdes schwadsa, rati klaudsa,
Plewinajàs karogi.
Wehrschi mahwa, sirgi sweedsa,
Semi spehra pakawi,
Kalpi, kungi dsehra, kleedsa
Lahdedamees welnischķi,
Aismirsdami swehto leetu —
Kristus meeru weizinat, —
Gahjam kà us soda weetu
Postit, kaut un dedsinat.
Wehl par mas' — ar Latwju rokam
Zehlam pilis Baltijâ,
Tad tos speedam gruhtàm mokam
Beigtees juhgâ negantâ. —
Kur mums brahļu mihlestibu
Kristus wahrdâ nahzàs paust,
Tur ar swehru negantibu
Sahkam Latwjus mozit, skaust.
Lausam winu swehto rotu —
Winu dahrgo brihwibu,
Nolaupijam winu godu
Winu smailo dsihwibu.
Tà luhk schķihsta tautu skuke
Glaimota no netikla,
Nihkdama, kà lilijes puke,
Raud pehz sawa liktena.

Burwji.

Besdeewiba juhsu gaita
Odschu dsimums netiklais!
Steidsat, kur juhs darbi raida,
Kur ir zelsch wisplatakais!
Ellè juhsu laime ussels,
Kur juhs winas apustuls
Sanems weiklais Mefistofels
Jeb warbùt pats Belzebuls.

Gari (waimanadami).

Bijam, bijam, nelaisch eekschâ!
Raudadami luhdsamees!

Burwji.

Kas tad tur wehl stahw jums preekschâ,
Nelaisch ellè? waj tas tees'?

Gari.

Kristus walstes manteneeki
Krusta sihmes gahdajàs,
No tahm Wina eenaidneeki,
Ļaunee, ļoti baidijàs.
Mehs ar krusteem ispuschķoti
Welna zeļus staigajam.
Posta krusts! Nu isstrihkoti
Mehs is welna grahmatam
Wehl kahds ļaunums: dsihwes sprihdis
Muhsu meesam ļoti ihss;
Wehl kahds grehks, wehl kahds ļauns strihdis
Un welns buhtu peenehmis.
Latwju deewi, atreebigee,
Tee muhs' meesas apraka,
Netrauzam, mehs, nelaimigee,
Peeluhgtees ne ļaunajà!
Sakat jel, ko nu lai dara?
Kur mehs eesim nabagi?

Burwji.

Mums jau naw nekahda wara
Ellè, neds ar' debesi.

Gari.

Tomèr, tomèr! Luhdsam sakat
Sawu gudro padomu,
Ihstu zeļu rahdit mahkat
Juhs ar gudru apdomu.

Burwji.

Ejat, paklihduschas awis,
Wina kalna wirsatnè,
Tur, kur Pehrkon tehwis kawis
Juhsu meesas senatnè.
Selta nauda, ko juhs bahrgi,
Latwjus mozot eekrahjat,
Dsiļi semè guļ. Juhs wahrgi
Ejat winu sargajat.
Tiklids wihru stipru droschu
Kalnâ ejot eeraugat,
Kas eet meklet seltu sposchu —
To juhs welnam seedojat
Leenat swehru gihmjôs skarbôs
Tà, kà dsihwi esoschi,
Turpinajat ļaunos darbus —
Tiksat welna luteķi.

(Turpmak beigas.)

„Biteneeks“. Sem schahda nosaukuma 27. julijâ domenu ministrija apstiprinajuse kahdas jaunas drawneeku beedribas statutus, kas tiks Widsemê dibinata.

Palsmarê Dr. Reinholds Leepinsch dabujis atlauju atwêrt lauku apteeku.

Walmeeras aprinka preekschneeks, wina paligi un sekretars, nolehmuschi: sahkot no 1. sept., gada laikâ atskaitit 10 proz. no sawas algas preeksch truhkuma zeetejeem.

Limbaschu gada tirgus turpmak tiks noturets 16. aprilî.

Walkâ, kâ „N. D. Z.“ sino, 1. septembrî atrada kahdu jaunlaulatu pahri winu dsihwokli — beiguschos. Wihrs bij pakahrees un seewas galwas kausâ atrada diwas rewolwera lodes. Atstahtâ sihmitê nelaikis luhds, lai wina nahwi pasinojot winu radeem Eeksch-Kreewijâ.

Wilandes Igaunu semkopibas beedribas preekschneeziba, kâ „Sakala“ sino, no Widsemes gubernatora kunga dabujuse atlauju, beedribai par labu isrihkot leelu dseesmu un musikas konzertu.

Kursemes mahzitaju 56. sinodi atklahja Jelgawâ 5. septembrî, uz kuru eeraduschees pawisam 70 sinodes lozekli un weesu.

Uz Kursemes gubernatora preekschlikumu sekoscho pilsehtu weetneeku sapulzes nospreeduschas peenemt noteiktu taksi par rudsu maisi: Jehkabmeests, Bauska, Aispute, Jaunjelgawa un Wentspils. Par scho sinu war tik no wisas sirds preezatees, jo zaur to tiks nowehrsta maisneeku patwariba

No Jelgawas „B. W.“ sino, ka nelaika Krauses kunga weetâ par weetejas kurlmehmo skolas preekschneeku aizinaschot Walmeeras kurlmehmo skolas skolotaju Eukman kgu.

Kuldigas pilsehtas weetneeki, kâ „K. G. A.“ lasams, apspreeschot maises zenas, noteikuschi sekoscho: Eewehrojot to, ka no rudsu milteem, kuri maksâ 120 kap., war iszept 60 mahrz. maises, tad nospreeda, ka katrs rudsu maises pahrdewejs, wirs aprehkinatas miltu zenas par zeptu maisi war prasit wirsû ne wairak kâ:

1½ kap. par 1 mahrz. bihdeletas maises,
1 „ „ 1 „ rudsu maises 1. sortes,
½ „ „ 1 „ „ „ 2. „

Leepajas firma Edg. Lira un beedr. schinis deenâs ar twaikoni „Kuronia“ issuhtijuse pirmo rudsu maises lahdinu uz Stetinu. Domajams, ka Wahzeeschi drihs beigs, ehst gatawu Kreewu maisi, jo waldiba laikam ahtri ween maises iswedumu aisleegs.

Leepajas lauschu lehkis, kas tika atwêrts 1. septembrî, kâ „Lib. Z.“ sino, teekot leelâ mehrâ apmeklets, tâ ka deenas isdewumi teekot pilnigi segti.

Kalna muischas (Hofzumberge) pils, kâ „K. G. A.“ lasams, esot laikam usbuhweta ap 14. gadu simtena widu. Uz kalna, kas atrodas pahri pretim, atradâs wezais Latwju zeetoksnis „Terwetene,“ kuru Semgaleeschi ispostija. Herzoga Gotharda Ketlera pehznahzeji mehdsa wasaru pawadit Kalna muischâ. Ar 17. gadusimtena beigam pils eesahka sagrût, tâ ka tagad tikai diwi muhri wehl palikuschi pahri.

d) **No zitâm Kreewijas pusem.**

Keisariskâ Augstiba Leelkunase Alekfandra Pawlowna, kâ no Maskawas pa telegrafu peenahkuschas sinas wehsta, 6. septembrî, dehlu dsemdedamo, saudejuse samanu. Augstais dehls ir wesels un dabuja wahrdu Dimitrij. — Par Augstâs slimneezes weselibas stahwokli scho treschdeen, 11. sept., no Peterburgas peenahza schahdas sinas: Wakar wakarâ Iljinskojâ islaistais sinojums wehsta, ka pusdeenas laikâ Winas Keisariskas Augstibas weselibas stahwoklis peepeschi tapis launaks. Atkal usnâk krampji gihmî un kahjâs; schee krampji bija gan weeglaki, nekâ eepreekschejee, pulkstenischi tomêr sit wahji. Wakarâ Wina gan jutâs labaka, tomêr eewehroja, ka nespêks peenemas leelumâ.

Ahrlectu ministris Giers ar laulato draudseni scho nedet pahr Warschawu aiszeloja uz Weneziju, no kureenes winsch dosees uz ilgaku dsihwi pee Augsch-Italijas esareem.

Peterburgâ, 1. sept. Pee schahs deenas otrâ 5-proz. eekschejâ premiju aisnehmuma 51. islosejuma winnesti krita uz schahdeem numureem:

200,000 rbl. uz Ser. 4056 Nr. 50.
75,000 „ „ „ 10135 „ 14.
40,000 „ „ „ 9080 „ 24.
25,000 „ „ „ 6318 „ 31.

3 winnesti à 10,000 rbl. uz Ser. 1910 Nr. 41, Ser. 14579 Nr. 6, Ser. 14791 Nr. 5.

5 winnesti à 8000 rbl. uz Ser. 1019 Nr. 42, Ser. 9221 Nr. 42, Ser. 13118 Nr. 39, Ser. 14346 Nr. 46, Ser. 17141 Nr. 46.

8 winnesti à 5000 rbl. uz Ser. 306 Nr. 1, Ser. 3765 Nr. 8, Ser. 7111 Nr. 25, Ser. 16523 Nr. 20, Ser. 18981 Nr. 30, Ser. 19441 Nr. 28, Ser. 19491 Nr. 15, Ser. 19599 Nr. 48.

20 winnesti à 1000 rbl. uz Ser. 1816 Nr. 40, Ser. 2819 Nr. 37, Ser. 2871 Nr. 39, Ser. 3640 Nr. 38, Ser. 4297 Nr. 30, Ser. 5373 Nr. 1, Ser. 6216 Nr. 26, Ser. 8933 Nr. 10, Ser. 9919 Nr. 28, Ser. 10019 Nr. 28, Ser. 10310 Nr. 23, Ser. 10654 Nr. 26, Ser. 11497 Nr. 2, Ser. 11657 Nr. 40, Ser. 12482 Nr. 4, Ser. 13320 Nr. 4, Ser. 13541 Nr. 39, Ser. 15050 Nr. 25, Ser. 17465 Nr. 36.

Winnesti à 500 rbl. krita uz sekoschâm biletem:

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
3	6	4039	43	8437	6	11937	40	15968	18
5	26	4313	17	8576	42	11949	50	16276	41
67	47	4349	33	8586	19	12020	34	16315	13
252	39	4359	28	8602	46	12355	41	16343	26
443	47	4382	25	8741	44	12377	14	16509	5
452	24	4421	40	8755	43	12397	35	16571	19
625	26	4433	43	8786	3	12491	2	16669	7
635	19	4680	10	8842	19	12518	17	16732	2
641	27	4716	33	8898	25	12618	48	16830	43
644	4	4883	42	8907	36	12784	4	16847	3
784	36	5027	48	8922	2	12819	47	16894	39
826	36	5289	17	8981	7	12881	40	16934	38
886	38	5549	45	9038	6	12909	28	16974	18
1019	17	5564	31	9039	9	12959	13	16984	24
1038	33	5571	13	9078	32	12970	24	16999	34
1173	6	5650	48	9159	50	12981	43	17172	32
1191	16	5696	22	9329	39	13033	28	17282	30
1320	40	5739	11	9443	33	13058	26	17288	8
1696	9	5763	6	9498	45	13105	50	17312	32
1738	28	5778	30	9591	48	13116	27	17588	5
1771	7	5872	25	9694	30	13211	14	17685	10
1972	32	5885	15	9705	12	13220	39	17716	2
1978	27	5955	5	9709	26	13369	9	17813	26
2085	6	5981	39	9742	21	13401	21	17846	26
2436	47	6089	15	9835	9	13457	22	17901	16
2500	10	6291	29	9885	33	13544	11	17958	3
2674	15	6388	13	9887	3	13576	31	18035	6
2720	19	6511	28	10097	49	13600	40	18086	33
2792	20	6630	2	10158	5	13945	2	18089	8
2861	16	6639	35	10224	44	14045	23	18430	18
2907	5	6650	22	10292	9	14177	45	18734	3
2952	38	7037	32	10303	29	14206	18	18829	48
3025	33	7252	24	10346	18	14250	43	18848	43
3216	46	7257	46	10517	11	14346	21	18951	12
3294	28	7261	28	10693	35	14377	46	18975	45
3311	20	7298	3	10801	30	14592	19	18980	14
3325	36	7352	49	11014	25	14604	19	19021	45
3350	9	7390	50	11052	10	14646	49	19078	17
3386	11	7637	7	11199	35	14915	37	19097	29
3452	2	7650	47	11312	25	15168	43	19161	48
3482	3	7746	6	11341	15	15250	23	19201	3
3597	22	7758	24	11400	42	15263	3	19226	22
3615	10	7779	47	11500	47	15317	12	19334	25
3645	11	7783	4	11533	28	15318	2	19396	4
3670	12	8038	27	11551	22	15410	32	19411	34
3746	28	8051	35	11555	28	15429	42	19431	45
3754	36	8130	14	11580	25	15500	34	19438	17
3759	47	8203	49	11733	38	15567	31	19707	2
3764	37	8220	23	11815	5	15582	19	19708	48
3932	1	8340	20	11847	50	15745	30	19779	41
3956	18	8423	11	11868	31	15776	20	19995	9
3982	39	8435	41	11934	38	15890	50	19995	34

Amortisetas tika sekoschâs 94 Serijas:

639, 846, 1053, 1410, 1563, 2384, 2465, 2809, 2952, 3274, 3434, 3477, 4401, 4560, 5024, 5295, 5306, 2469, 5711, 5758, 5837, 5863, 5979, 6011, 6402, 6419, 6476, 6895, 7356, 7521, 7534, 7608, 7802, 7843, 7954, 7983, 8057, 8102, 8425, 8432, 9041, 9199, 9540, 9774, 10218, 10221, 10373, 10655, 11288, 11594, 12307, 12368, 12836, 12938, 13437, 13479, 13775, 13824, 14010, 14138, 14241, 14588, 14901, 14928, 15266, 15297, 15427, 15582, 15630, 15808, 15955, 16366, 16594, 16824, 17006, 17081, 17197, 17291, 17386, 17610, 17628, 17668, 17908, 17981, 18404, 18451, 18539, 18600, 18883, 19098, 19101, 19335, 19568.

Bucharas emirs, kâ „W. W.“ sino, oktobra mehnesî, ar leelu pawadoneezibu, eeradisees Peterburgâ.

Serbijas ministru preekschneeks Paschitschs, kâ „Pet. Wed.“ sino, drihsumâ eeradischotees Peterburgâ.

Maskawas fabrikas strahdneeki isskaidrojuschi, ka wini pee tagadejâs maises dahrdsibas newarot strahdat par lihdsschinejâm algam. Zaur Maskawas pilsehtas galwas, Alekfejewa kga gahdibu, nowehrsti tahlaki sareschgejumi, jo uz wina preekschlikumu fabriku ihpaschneeki apsolijuschees pa dahrgâs maises laiku is sawas kabatas strahdneekeem pee algas peemaksat maises zenas starpibu.

Maskawâ, kâ „Z. f. St. u. L.“ sino, schinis deenâs kahds 4 gadu wezs behrninsch, pihlem drupatas zaur logu no zetortâ stahwa semê mesdams, beidsot nokritis pats semê. Bet tihri kâ par brihnumu tanî pat azumirkli kahda pihle, isbeedeta, bijuse pazehlusês spahrnôs un behrninsch, no gaisa ar sparu semê nahkdams, uskritis schai pihlei wirsû, tâ ka reisâ ar pihli nokritis semê — it sweiks un wesels! Behrnina wezaki, nabagi amatneeki, tik wehlak pahrnahkuschi mahjâ. Kahds bagats Kreewu tirgotajs peedahwajees behrnu nemt pee sewis un gahdat par wina audsinaschanu.

Kubanu apgabalâ, spreeschot pehz domenu ministrijas sawahktâm sinâm, schogad bijuse wislabakâ labibas rascha walsti. Kweeschu eekults 85 mehri no desetinas, meeschu — 140 mehri, rudsu, ausu un Turku kweeschu — apmehram 100 mehru no desetinas. Tik milsiga bagata rascha kukmaschinu ihpaschneekeem atnesuse warenu pelnu. Bijuschi gadijumi, ka weena kukmaschina, atskaitot wisus isdewumus, mehnescha laikâ sawam ihpaschneekam atmetuse ap 100 rbl. skaidras peluas. War redset, zik minetajâ apgabalâ mas kukmaschinu un zik dahrga tadêl isnâk kulschana ar schahdâm maschinam.

No Rigas.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 8. sept. israhdija Mosera 5 zehleenu joku lugu „Pilsehtas tehwi“, Dubura tulkojumâ. Lugas galwenakais saturs ir, ihsumâ, sekoschs: Rentjes Birkenstoks pahrak ruhpejas par sawu weselibu, tâ ka ar neko nawa meerâ, jo baidas, ka wifs waretu buht wina weselibai kahdâ wihsê kaitigs. Zaur to ir wiswairak jazeesch wina seewai un meitai. Mahjas ahrsts Mols paraksta uz Birkenstoka usplijaschanos sahles, kuras ne der, ne ari kaitê, jo ir pahrleezinats par wina weselibas stahwokli. Winsch usmudina Birkenstoku peenemt pilsehtas domneeka godu, lai winsch dabutu kreetni iserrotees un lai buhtu nodarboschanâs, kuri wina weselibas stahwokta bailes isklaidetu. Pilsehtas domneekam esot, winam japeedsihwo daudz un daschadi raibumi. Galwenakâs leetas ir jaunbuhwejamas pirts apspreeschana un jauna arkitekta peenemschana. Kâ domneekam winam negrib sche labi weiktees, jo top eepreeksch pahrspêts no Sauerbreja partijas, kuri negrib no pirts un ari arkitekta ne sinat, tâ ka tam neisdodas pat sawus preekschlikumus isteikt. Tas winam sazek tahdu intresi, ka tas strahdâ nepeekusdams, lai tikai peerahditu, ka apspreeschamas leetas ir wajadsigas. Kâ arkittekts ir peeteizees kahds Reimans, kursch jau eepreeksch eepasinees un eemihlejees ar wina meitu Bertu. Birkenstoks dabu no Reimana peesuhtitu wehstuli, kurâ tas luhds pehz wina meitas rokas. Gan Birkenstoks no eesahkuma negrib no ta ne dsirdet, errodamees, ka winam tak nebuhschot jaaudse seewa gluschi swescham zilwekam. Galu galâ, uz seewas un meitas luhgschanâm, tas apnemas ar sawu nahkoscho snotu drusku tuwaku eepasihtees un noeet pee wina mahjâ, usdodamees sewi par Schulzu, bet sastop preekschâ Reimana draugu, dsihwibas apdroschinaschanas beedribas agentu Bergeri, kursch domadams, ka tas kahds Reimana paradu peedsinejs un negribedams trauzet Reimani preekschâ leekamâs pirtsbuhwes planu pagatawoschanas darbôs, sastahsta par sewi Birkenstokam tahdas leetas, ka Birkenstoks sewi apnemas, nekad nedot Bergeram, kuru winsch notur par Reimani, sawu meitu par seewu. Lai sewi nodroschinatos, winsch nodomâ apdroschinat dsihwibu un pastelle pee sewis agentu. Pa to starpu eerodas jaunais arkitekts, lai eepasihtos un pahrrunatu ar jauno domneeku daschadas leetas, kuru tas notur par agentu. Pee wisâm schihm jukam peeweenojas wehl seeweeschu plahpas, tâ ka nabadsinsch nesin kur dehtees. Wisi lugas raibumi, kuru bes peemineteem ir wehl pulka, top kâ ar twaika spehku dsihti. Wisi lugas fareschgijumees gan ahtri zekas, bet wehl ahtraki isskaidrojas, ka gandrisi ir nespêj sekot. — Buhs teescham gruhti, tahdus pilsehtas tehwus kur usdabut, kahdi tee lugâ tehloti! Lai joku buhtu peeteekoschi, tad ari ir gahdats par daschadeem efektu isteizeeneem, kurus waretu nolaist, bes kâ ko saudetu. — Seemzeescha kga rentjes Birkenstoks tapa peeteekoschi tehlots, tikai teksts weetâm negahja gludi. Ar Lankas jaunkundses Bertu, kâ eesahzeju, wareja buht meerâ. Kozina kga Sauerbrejs bij kreetnis tupeku wehrgs mahjâ un warons sawu paklausigo beedru starpâ. Wina seewu Rosaliju, kâ mahjas waldneezi, tehloja Brigader-Majas kdse, kâ jaw parasts, kreetni. Winu meitu Klaru tehloja Akmentiņ jkdse, kâ jau parasts kreetni, ihpaschi kur wina jauno arkitektu pahrbauda. Freimana kga arkitekts nebij wisai apmeerinoschs. Ari wina mahjâ, bes masinâ sihmejumu galdina, uz kura leelískais pirts plans top sihmets, nebij nekas manams, kas norahditu uz arkitektu. Brigadera kga agents Bergers prata omuligi isstahstit sawas sistemas un prinzipus tiklab mihlestibâ, kâ ari paradneeku apmeerinaschanâ. Sewischki kâ ar agentu nedabujam eepasihtees. Wahrnas kunga Hampels, kâ ministrials, ari pee tahdeem pilsehtas tehweem, kâ lugâ, dereja, kaut gan drusku pahrspihlets. Luga noritinajâs peeteekoschi gludi. Nams wareja buht labaki apmeklets. S.

Rigas III. cezirkna meerteesnescha kunga kambaris tagad atrodas Berga basarâ (koka namâ).

Rigas apgabalteesas 1. kriminal-nodalâ, uz Rigas Latw. Amatneeku beedribas krahju un aisdewu kases triju direktoru G. Eulenberg-Puhzischa, P. Bisneeka un J. Alekfejewa suhdsibu, „Baltijas Westnescha“ redaktors, hofrâts B. Dihrikis, scho pirmdeen, kâ minetâ awise pate sino, nosodits ar 100 rbl. leelu naudas sodu par launas slawas ispauschanu. — Otrâ prahwâ, kur pagasta skolotajs J. Tschakars suhdsejis pret „Balt. Westn.“ redaktoru, ka tas kahdâ korespondanzijâ, is Leepkalna Osoleem, aiskehris wina godu, Rigas apgabalteesa pasludinajuse spreedumu, zaur kuru „Balt. Westn.“ redaktors pilnigi attaisnots.

Jaunas krahschanas un aisdoschanas kases statutus, kâ „B. W.“ no Peterburgas sino, nesen apstiprinajis finantschu ministris. Statuti esot lihdsigi sche jau pastahwoschâs „Rigas krahschanas un aisdoschanas beedribas“ statuteem.

Rigas praktisko biteneeku beedribas statuti 27. julijâ apstiprinati no domenu ministrijas.

Dr. Wiljamam Wolframam atwehlets eerihkot Rigâ ahrstetawu preeksch kirurgiskam un seeweeschu slimibam.

Semkopibas laikrakstam „Land u. Forstwirthschaftliche Zeitung“, kâ „W. W.“ sino, par redaktoru apstiprinats titularrats cand. jur. Rikards Ruezs, „Zt. f. St. u. L.“ redaktors un isdewejs.

Kapelmeisteram Teichertam, no Kurtu lehgereem uz Schaukeem mahjâ brauzot, Moscheiku stazijâ issagti 125 rbl. Atkal atgahdinajums, ka zekojot pa dselsszekeem wajaga buht loti usmanigam.

Salamonska zirks Rigâ eeradischotees tikai oktobra mehnescha pehdejâs deenâs.

Kahdas 500 Schihdu familijas, kâ „Z. f. St. u. L.“ sino, pehdejo diwu mehneschu laikâ atstahjuschas Rigu, dodamâs uz ahrsemem.

Pamirums. „B. W.“ sino, ka nupat tik ko nepaglabata kahda tikai pamiruse jaunawa, 18 gadus weza. Jaunekle jau no sawas behrnibas weenumêr wahrguse ar kahdu bihstamu kruhts kaiti, kamêr isgahjuscho nedetu, pehz peederigo domam, beiguse sawas wahrgu deenas. Behru deenâ, kad lihki paschu laik gribejuschi nest ahrâ, kahdam behreneekam, swezi rokâ turot, daschas karstas wasku piles nelaikei uspilejuschas uz gihmja. Bet tawu brihnumu! Jaunawa, behreneekem par leelâm isbailem, bailigi apkârt luhkodamâs, sahrkâ pazehlusês sehdus un mehginajuse is sahrka iskâpt. Behreneeki krusta nemetuschi pa durwim laukâ! Jaunawa gan esot gurdena, bet ahrsti domejot, ka wina atspirgschot.

Pasinojums. Sem Wina ekselenzes Widsemes gubernatora kunga preekschneezibas dehl dahwanu lasischanas par labu zaur slikto ptauju peemekleto gubernu eedsihwotajeem sastahdijuschâs komitejas lozeklis, Rigas pilsehtas polizijmeisters A. A. Wlasowskis dara zaur scho sinamu wiseem Rigas pilsehtas eedsihwotajeem, ka brihwprahtigas dahwanas, augschminetam mehrkim par labu, pilsehtas polizijas pahrwaldê pee sekretara kunga un ari pasu kantorî ik deenas pret kwihti taps preti nemtas un eerakstitas krahschanas grahmatinâ.

Rigâ, 7. septembrî 1891.

Sahdsibas. Julija Smilsen, kura peemahjo Trihsweenibas eelâ sem Nr. 26, sinoja polizijai, ka 3. septembrî, kamêr wina un winas lihdseedsihwotaja Anna Nundmann nebijuschas mahjâ, is winu dsihwokla zaur usmuhkeschanu issagti 235 rbl. skaidrâ naudâ un daschadas mantibas 47 rbl. wehrtibâ. — 9. septembrî uz pilsehtas tirgus semneekam Jahnim Akſmanim no wesuma tapa nosagtas 15 mahrzinas sweesta, pee kam saglis tapa turpat apzeetinats.

Peepescha nahwe. 2. septembrî Kalnazeema eelâ sem Nr. 145 semneeze Elisabete Beikmann, 45 gadus weza, sawâ dsihwokli peepeschi nomira. Kâ ahrsti isteikuschees, tad nahwe nahkuse zaur smadsenu treeku. — 7. septembrî Pruhsijas pawalstneeks Ferdinands Kaspars, 55 gadus wezs, eedams pa Jauno eelu, peepeschi nokrita uz trotuara un nomira. Nahwes zehlons bija — treeka. — 8. septembrî Jaroslawas eelâ sem Nr. 8 semneeks Stanislaws Noruschewitschs, 59 gadus wezs, peepeschi nomira. Lihkis tapa nodots ismekleschanas kambarim dehl nahwes zehlona ispehtischanas.

Nahwes atgadijums. 2. septembrî Dinaburgas eelâ sem Nr. 74 nomira pilsones Zwetkowas 8 gadus wezâ meita. Kâ ahrsti issazijuschees, tad nahwe nahkuse zaur to, ka wina isdsehrusi leelu wairumu konjaka, ko winai mahte bij dewusi noturot kahdu meelastu. Behrna lihkis tapa nodots ismekleschanas kambarim dehl ispehtischanas.

Sadragaschana. 2. septembrî Piltenes eelâ sem Nr. 6 Aleksandra Lahze nogruhda Martu Kowalski no trepem, pee kam pehdejâ sadragaja sew kahju.

Atradums. 3. septembrî Mas-Jumprawu muischas pagasta wezakâ paligs Jwans Paegle, rakdams kartupelus sawâ gruntsgabalâ pee leelâs Maskawas eelas sem Nr. 271, atradis 15 sudraba monetas rubula leelumâ un 335 sudraba masakus naudas gabalus, ko tas stahdijis preekschâ polizijai.

Paschnahwiba. 4. septembrî zunftes okladists Nikolajs Ursanowitschs, 20 gadus wezs, kursch peemahjojis Zeelawu eelâ sem Nr. 1, uz pareistzibneeku kapeem nogalinajees, ar rewolweri sew eeschaudams deninôs. Paschnahwibas zehlons esot bijis — nelaimiga mihlestiba.

Nelaimes atgadijumi. 5. septembrî Suworowa eelâ sem Nr. 53 dsehreenu pahrdotawâ skurstenu slauzitajs Elsinsch jokodamees nosweeda Franzijas pawalstneeku De Scheij uz grihdas, pee kam pehdejais pahrlausa sew kahju. — 6. septembrî Katarinas eelâ sem Nr. 20 Makarowa makaronu fabrikâ strahdneekam Ossipam Tokarowam, zaur wina pascha neusmanibu, pee dsenamas maschinas tapa weena roka eewainota un weens pirksts norauts.

Sadragaschana zaur neweiklu braukschanu. 6. septembrî uz plostu tilta kahds nepasihstams pasascheeru suhrmans sabrauza strahdneeku Andreju Wisteri, kursch dabuja smagu eewainojumu pee kruhtim, pee kam suhrmanim isdewâs isbêgt.

Laupischana. Naktî uz 9. septembri uz Jelgawas schosejas kahds laundaris usbruka tam garam eedamai Lihbai Krastin, winai lakatu no galwas noraudams, pee kam peesteiguschees zilweki laundari sagubstija.

Eewainoschana. 9. septembrî, naktî, masajâ Maskawas eelâ trihs nepasihstami zilweki usbrukuschi tur eedamam Ossipam Matusinam un ussahkuschi kauschanos bes jebkahda eemesla, pee kam tee winu eewainojuschi waigâ, pee rokas un mugurâ. Dehl noseedsneeku usmekleschanas sperti wajadsigee soli.

Ugunsgrehki. 6. septembrî ap pulksten 4 no rihta Aleksandra eelâ sem Nr. 2 kahdâ dsihwokli grihda aisdegâs. Peesteigusees Eekschrigas ugunsdsehsaju nodala uguni tuhdal nodsehsa, bes ka buhtu ziti ugunsdsehsaji tapuschi alarmeti. — 7. septembrî ap pulksten 4 no rihta pee Kihschu esara namâ sem Nr. 12 uguns iszehlâs, pee kam ehkai dala grihdas isdega. Mahjas eedsihwotaji nodsehsa uguni paschi. — Naktî uz 9. septembri ap pulksten 1½ Skahrnu eelâ sem Nr. 25 uguns iszehlas, pee kam gorodowojs ar bleka numuru 27, duhmus tuhdal eeraudsija un, panehmis lihdsi nakts waktneeku, peesteiosâs pee ugunsgrehka weetas un to nodsehsa, eekam tas wehl bij attihstijees. (R. P. P. A.)

Kugneeziba.

Lihds 11. septembrim Rigâ atnahkuschi 1536 kugi un isgahjuschi 1490 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 15. septembri, plkst. 7 wak.: teatris. Israhdis „Mans Adolfs." Tautas luga ar dseedaschanu 5 zehleenôs un bildês. Adolfa Laronscha. Muzika Rudolfa Biala. Latwiski Efenbergu Jahna.

Jonatana beedr.

Taì paschâ deenâ, plkst. 5 p. p.: Dahrsa flehgschana ar bengaliku apgaismoschanu.

Zeribas beedriba (Altonawâ).

Taì paschâ deenâ, plkst. 5 p p.: musikals dramatisks wakars. Pee isrihkojuma predalas; Daugaweeschu jauks koris un dabuta kwartete, Zeribas beedr. jaukts un wihru koris un Reinholda orkestrs if Kursemes. Tad: Teatris. Dsihwoschas ainas if Latwijas senatnes ar prologu no Krehsliuu Jahna. Pehz tam: Deja.

Pawasara beedr.

Taì paschâ deenâ, plkst. 5 p. p.: Dahrsa flehgschana pee kareiwju muzikas un bengaliskas apgaismoschanas.

Rigas Pal. beedr.

Taì paschâ deenâ, plkst. 7 w.: Puku balle.

Rigas strahdn. pal. beedr.

T. p. d. plkst. 7 w., Wingrotaju beedribas sahlê: Puku balle.

Wakejas wehstules.

H. — Wilk. „Raksti netop eewehroti, ja eesuhtitajs redakzijai neusdod sawu ihsto wahrdu un uswahrdu, kà ari dsihwes weetu," — schis atgahdinajums teek beeschi ween atkahrtots un tomêr to peeteekoschi ne-eewehro! Aiz ta pascha eemesla ari Juhsu, daschâ sinâ intresantais, raksts paleek nenodrukats.

Aukup. — Nowg. Laika grahmatas jau pa pastu issuhtitas.

A. B. — Bldrl. Juhs raksiat, ka wafaras preeki beigusschees, koki jau peenemot dseltenu krahsu, dseedataju putnini sehrigi no Jums schkirotees; bet tomêr, kà rahdas, wehl kahds „putninsch" palizis atpakal, gar kuru Jums tihk nodarbotees. Lai sinamâ „preilenite" pluhz pukes, bet tik sargajatees, ka wina neteek Juhsu dahrsinâ!

Jons. — O. Anekdote preeksch ne wisai ilga laika jau nodrukata „Mahjas Weesa" Peelikumâ; kadêk nu to tik drihs atkal turpat atkahrtot?

J. Elf. — Pomer. Grahmatas tika pa pastu peesuhtitas. Sinojumi no Juhsu apgabala muma buhs patihkami.

W. Meld. — L. Stahstini sanemti.

K. J. — G. Juhsu wehlejumees warês gadu beigâs peepildites, kaut ari warbut ne tahdâ mehrâ, kà to zerejat. Suhtijums sanemts. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 15. septembrî 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Weyrichs.
„ „	„	2	„	Bernewitz.
Gertrudes basnizâ	„	½10	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	2	„	Bergmanns.
Martin basnizâ	„	9	„	Kaehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	„	½9	„	Fromms.
Pawila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.
Sarkandaugawas Latw. baptistu basn.	plkst.	9	behrnu deewkalp.	
„ „ „	„	11	spred. l. M. Fr. Tiltin.	
„ „ „	„	3½	jaunekku deewk.	
„ „ „	„	6	spred. l. A. M. Bahtz.	
„ „ „	„	½8	sw. wakarehd.	

Tirgus sinas.

Rigâ, 12. sept. 1891 g.

Preeksch ausam un linsehklam tirgoschanâs pehdejâs deenâs bija labaka un zenas par kahdâm prozentem kahpa uf augschu. Tirgoschanâs ar zitâm prezem te bija tahda pat, kà isgahjuscho nedêk. Eewehrojot leelo kweeschu peewedumu no Amerikas, tirgoschanâs ar kweeschem Eiropas tirgôs ir wahja.

Makfaja:

Rudsi, preeksch weetejâs wajadsibas, pehz labuma 100—115 kap. pudâ.

Kweeschi, Kreewu, pehz labuma, 125—135 kap. pudâ, Kursemes, 120 mahrz., 112 kap. pudâ.

Meeschi, Zarizinas, 110 mahrz. 105 kap. pudâ pahrd., Kursemes, 2-kanschu, pehz labuma, 80—90 kap. pudâ, schahweti, 100 mahrz. 90 kap. pudâ pahrd.

Ausas, Jelezas-Liwnas, swaiga preze, 90 kap. pudâ pahrd., augstakas fugas, 91—98 kap. pudâ pahrd., schahwetas, 75—80 kap. pudâ pahrd.

Linsehklas, weenkahrschas fugas, 87½ proz. 140 kap. pudâ pahrd., stepsu sehklas, 87½ proz., 155 kap. pudâ pahrdeweji.

Kanepu sehklas, schahwetas, 138 kap. pudâ pahrd.

No ahrsemem.

Wahzija. Keisars Wilhelms Erfurtê bija atkal turejis runu, kurâ it skarbeem wahrdeem peeminejis Frantschu keisaru Napoleonu I. un ari Franziju. Franzuschi par scho keisara runu koti saschutuschi; jo tanî atskanot sobina schwahrdsinaschana. Franzija gribot meera, bet tomêr wina nekaweschotees wizinat sobenu, ja winu uf to speedischot.

Franzija. Pehdejâs deenâs awises nopeetni nodarbojâs par Wahzu operas „Lohengrina" israhdi Parisê. Wiseem beedinajumeem par spihti, israhde wehlak tomêr notikuse, kaut gan laudis ahrpus teatra taisijuschi leelu troksni. Daudz nemeerneeki apzeetinati.

Anglija, kà sinams, jau preeksch ilgaka laika apmetinaja Egiptê sawu kara spehku, lai tur, kà wina pate leelijâs, nodibinatu kahrtibu. Nu jau pagahjis ilgs laiks, kur apsolita kahrtiba jau sen, sen wareja buht nodibinata, bet Anglija tomêr ne domat nedomà, no Egiptes saukt atpakal sawu kara spehku. Wina no wisas sirds kahrotu te palikt par pastahwigu waldneezi, lai tà dabutu sawâs rokâs Suezes kanala pahrwaldibu, un lihdz ar to nodroschinatu scho zelu, ka kahda naidiga walsts, newaretu sawus kara kugus suhtit pa scho taisnako zelu uf Indiju; jo Indija ir un paleek Anglijas mantas spihkeris, selta bedre, kuru ta wiseem spehkeem mehgina apsargat. Tà tad Anglija labpràt wehletos, kaut neweena Eiropas walsts winai neatgahdinatu, ka nu laiks, Egipti atstàt. Tadêk ari Angku awise „Times," wehledamàs, lai Franzija par Egiptes jautajumu zeestu klusu, saka: „Kadêk weenigi Franzija starp wisam leelwalstim pretojas muhsu waldibai Egiptê? Mehs tatschu schai semei pehdejo 9 gadu laikâ parahdijuschi leelus pakalpojumus. Mehs waldibu esam padarijuschi par lehnigu un to nokahrtojuschi, mehs Egiptes naudas buhschanas esam kahrtigi eegrosijuschi, appludinaschanas eeiaises pilnigi pabeiguschi un daudz peepalidsejuschi pee teesu reformam. Eedsihwotaji muhs swehtidami swehti un trihz, eedomadamees to deenu, kad mums buhtu Egipte jaatstàj. Mehs drihkstam zeret, ka muhsu klahtbuhtne Egiptê uf ilgeem laikeem tik pat nepeezeeschami wajadsiga preeksch tureenes eedsimteem, kà ari preeksch muhsu Indijas walsts un Suezes kanala." Ja, ja, gruhti gan eedomajotees, ka Anglijai kahdu deenu wajadsetu tahdu siltu, mihksu weetinu atstàt!

Turzija. Anglija wehl arweenu newar apmeerinatees, ka winas leelais swars pee Turzijas waldibas kritis, kà to peerahda gaischi tas, ka sultans atzehlis Anglijai draudsigus walsts wihrus un eezehlis tahdus, kas tura draudsigu prahtu uf Kreewiju. Wiswairak Anglija piktojas par lihgumu Dardanelu jautajumâ, pehz kura Turzija atlauj Kreewijas kara kugeem te zauri braukt, kamêr zitàm walstim tas naw brihw. Gribedama Turzijai it kà draudet, Anglija nupat bija uf Sigri salinas, Dardanelu tuwumâ, iszehluse saldatus malâ. Uf peenahkoscho peeprasijumu schinî leetâ, Anglu waldiba atbildejuse, ka saldati uf Sigri salinas isdarijuschi tik weenkahrschus manewrus! Kreewu awise „Mosk. Wed." uf to peesihme, ka pehz schahda Anglijas isskaidrojuma spreeschot, turpmak buhschot atlauts ari zitàm walstim noturet tahdus pat manewrus pee Irijas, Anglijas waj Indijas juhrmalam. Redsetu, ko tad Anglija teiktu uf schahdeem „manewreem?"

Asija. Londonâ „Reitera birojam" sino if Bombajas, ka kapteins Junghansbeads, kad winsch atradàs Mas-Pamirâ, suhtijis leitnantu Dewissonu uf Alikar-Pamiru, lai pahrleezinatos par Kreewu pehtneeku rihkoschanos. Kreewi, kuri saka, ka wineem teesibas uf Mas-Pamiru un Alikar-Pamiru, neatlahwa Junghansbendam un Dewissonam schos apgabalus apmeklet.

Kihna. Seemeļ-Amerikas Sabeedrotàs walstis, Anglija, Franzija un Wahzija weenojuschàs, ka, ja Kihneeschu waldiba neispilditu sawus solijumus, tad jasper kopigi soli. Ja notiktu tahlakas nekahrtibas waj zitadi nemeeri, tad ik katras walsts kara kugi apsargàs zitu walstju pawalstneekus, konsulatus un intreses, un ja wajadsigs, farihkos gatawus sawus kara kugus.

Deenwidus-Amerika. Tschiles pahrwaretais presidents Balmaseda, kursch bija atradis patwehrumu Argentinijas suhtneezibas namâ, isgahjuscho sestdeen noschahwees. Sina, ka winsch isbehdsis uf Amerikanu kara kuga, tà tad israhdijusès par nepareisu. Arstahtâ wehstulê sawai mahtei, Balmaseda saka, ka winsch rihkojees tanî apsinâ, ka taisniba esot uf wina pusi. Wina generali esot winu nodewuschi. Ja wina pawehles buhtot ispilditas, tad kongresisti tiktu uswareti.

Telegramas.

Peterburgâ, 12. septembri. Wina Keisariskà Augstiba Leelkuase Aleksandra Georgijewna, kurai wakar otru reisi winas slimibas laikà tika pasneegtas sw. wakarinas, aismiga saldi Deewa meerà pulkst. 3 rihtà, sem garidsneeku aisluhgschanam.

Parisê, 23. (11.) sept. Sihmejotees uf pasu spaidu teikuma atweeglojumu Elsas-Lotringâ, awises issakas, ka schis solis Eiropâ atstahschot labu eespaidu. Awise „Republ. Franç." domà, eemesls, ka schis solis sperts tuhlit pehz Erfurtas runas, peerahdot, ka keisars Wilhelms, wehrâ nemdams Eiropas spreedumu par winu, esot no sawas runas atsazijees.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 12 сентября. 1891 г.

Sludinajumi.

Nordeku muischas gruntes reutneeki teek zaur scho usaizinati, to uf **Mikeleem, 29. septembri,** krihtoscho

rentes naudu

pee muischas pahrwaldes eemaksat. 3

Palihga skolotajs 1

wajadsigs Turkalna pagasta skolâ, Itschkiles draudsê. Peeteikschanos luhdz isdarit personigi jeb ar wehstuli skolotajs Peterfons, чр. ст. Оперъ, Рига-Динаб. ж. д.

Mahja

teek pahrdota jeb pret semneeku mahjam ismainita Rigâ, Suworow eelâ Nr. 80.
Tuwakas sinas schihs lapas ekspedizijâ.

Stipri un lehti

teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana, fajangfa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, silonkaula u. t. t. Peldu eelâ Nr. 17 (21), 2 tr. augstu **sakiteti.**

Wilhelm Lange,

8, Teatra bulwari 8.

Leelakais

tapetu krahjums

no

ceksch- un ahrsemes sortem,

peedahwà leelakà iswehlê

par

fabrikas zenam.

Apstellejumus

uf

„Mahjas Weesi"

ar

„Peelikumu"

preeksch

Salazgrihwas un apkahrtnes

peenem

J. Stakmann kga

grahmatu pahrdotawâ.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ burtu leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujama schahda grahmata:

Padoma-dewejs

ik katram,

kà japalidz nejauschàs dsihwibas breesmàs.

Sarakstijis Popes ahrsts

Dr. med. Hermann Meyers.

Ar 8 bildem.

Makfà 20 kap.

Ernsts Plates.

Weikala pahrzehluums.

Zeen. publikai zaur scho padewigi sinoju, ka sawu

pulkstenu,

selta= un sudraba=pretschu weikalu

no leelàs Kehninu eelas Nr. 3, uf **Schkuhnu eelu Nr. 28,** esmu pahrzehlis.

Par man lihdz schim dahwato ustizibu pateikdamees, luhdzu to paschu ari turpmak manam jaunajam weikalam dahwat.

C. Jansohns,

2 **Schkuhnu eelà Nr. 28.**

Pirmà Kreewijas ugunsapdroschinaschanas beedriba,

dibinata **1827** Peterburgâ.

Pilnigi eemaksats pamat-kapitals **4,000,000** rbl.
Reserwes kapitali . . . . . **3,000,000** rbl.

General=agents: **R. John Hafferbergs,**

Rigà Kungu eelà Nr. 14.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.

Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba

J. Willms un beedr.,

Halbstadtê, Taurijas gubernà, Kreewijà.

Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsusterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêk mums eespehjams, ar katru eeksch-semes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsusterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijà ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.

Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumà** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee

Th. Angelbeck un beedr., Rigà,

kolonial-pretschu pahrdotawa,

Schahlu eelà Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.

Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Anglu kokwilnas (bommilnas) deedsinu un wilnas dsiju magasine

Rigà, netahlu no rahtuscha, pee **„Siwes",**

Kalku eelà Nr. 38.

Sawam leelam pirzeju pulkam pasinoju, ka es, bibinadamees uf saweem daudzgadigeem peedsihwojumeem, saweem zeen. pirzejeem par atweeglinaschanu, esmu wezo magasinu pee **„Siwes"** no jaunu pahrbuhwejis un to apgahdajis **wislabakàm prezem,** pa dalai **auschamàm wajadsibam,** un eewehrojot labo **kursu,** man bij eespehjams, papildit **leelus pretschu krahjumus,** kurus tagad pahrdodu par **20 prozenteem lehtaki** nekà pagahjuschà gadâ.

Ît sewischki lehti peedahwaju **Anglu kokwilnas deedsinus,** kuru teizamo labumu mani pirzeji labi pasihst, tapat ari **linu dsijas,** no tihràm, garàm schkeedram, kuras bez isnehmuma dabujamas weenigi manà magasinà pa fabrikas zenam. Pasihstamàs **wilnas dsijas** preeksch auschanas dabujamas leelà iswehlê no 40 lihdz 150 kap. mahrz.

Pahrdodu **zefira wilnas dsijas** wisàs krahsàs preeksch gresnuma drahnam par 160 kap. mahrz., preeksch krahsu daschadibas peedahwaju **sudrabainus** un **seltainus deedsinus,** tapat ari **pubulainus audus.**

Tepat dabujami **schujamee** un **adamee deegi** pilnigà iswehlê.

Wiswisadi audekli, sehgel-audeklis, brasiljas un **labibas maisi.**

Peedahwaju sawà magasinà **tuhku drapu, wilnainas drahnas** un **wisadas modes prezes.**

Blakus pahrdotawai atrodas mana

apteeku, kimikaliju, krahsu un smarschojoschu pretschu magasina

Rigà, netahlu no rahtuscha, pee **„Siwes",** Kalku eelà Nr. 38.

Pasinoju, ka es, lai isstaptu sawam leelam pirzeju pulkam, pahrbuhweju no jauna sawu **apteeku pretschu magasinu** un lihdz ar to esmu stahjees taisnà sakarà ar Kreewu un ahrsemes tirgataju nameem, kadêk sawem zeen. pirzejeem peedahwaju **wislabakàs prezes,** kà: **anilinu, kroma krahsas, indigo** (silum-sahles), **koschenilu** un wehl zitas krahsas, **zinku** un **swina balto krahsu, firnisu, wisadas lakas;** ari **wisadas skahbes, natriju** un **kaliju** un **zitas kimiskas prezes, eterus, esenzes, Kelnes uhdeni** (o-de-kolonju) **tualetes seepes** un **smarschojoschas weelas** if slawenàm fabrikam, wisadus patentetus **ahrsteschanas lihdseklus** un **sahles, Hofmana pileenus** (drapes) u. t. pr.

Apstellejumi teek ahtri un pareisi ispildìti.

Par wiseem jaunakeem atradumeem pahraks!

Uniwersal-kehka aparats,

kursch Parises pasaules isstahdê tàpat kà Wihnes semkopibas isstahdê tika atsihts par wispraktiskako, derigako ua nepeezeeschamako katrà saimneezibà, abàs isstahdês tika pahrdots wairak miljonu gabalôs.

Schis aparats pee wiseem, kas winu tikai ir redsejuschi, no nama mahtes lihdz masam behrnam, no semneeka lihdz augstmanam u. t. t., ir atradis wispahrigu peekrischanu un sazehlis leelisku lihdzjuhtibu, tà kà pehz pirmàs pasinoschanas sludinajumôs pehz scha brihnuma aparata peenahza milzums apstellejumu.

„Netizami, bet tomêr pateesiba."

Schis aparats derigs sekoscheem mehrkeem un ir pahraks par wiseem lihdzschinigeem atradumeem:

1 minutes laikà ar scho aparatu war sagatawot 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, rahzenu, rutku sihpolu, gurku, wisadu koku-auglu u. t. t., u. t. t., ihsi sakot wisu, ko war misot, kasit jeb greest, pehz patikschanas, beesu jeb schkibru.

2 minuschu laikà ir eespehjams pagatawot sweestu, krehjumu, jeb putas, pusminutê putas chateau u. t. t., u. t. t.

Tahlak winu war isleetot kà mikroskopu; 400 reis winsch paleelina katru leetu, tà tad ir derigs preeksch ehdeenu un dsehreenu ismeklescham.

Schis aparats no isturiga metala isgatawots ar nesadilstoschàm federem, makfà tika

1 rbl. 50 kap.,

zik tahlu krahjums sneedsas.

Dabujams pret eepreekscheju famakfu tikai zaur weenigo issuhtischanas kantori:

S. Altmann,

1 Wihnê, I., Dominikaneeschu bastejà Nr. 23.

Labakàs
gumijas stempeles un sehgeles
preeksch teesu eestahdem un priwatpersonam, kà ari wisadas krahsu sortes par lehtakàm zenam.
Pilniga galwoschana.
R. Nebelsieck'a
pehznahzeji,
Rigà, Kalku eelà Nr. 11.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:

100 dseemsas un singes

ar notem no J. Kaltiņ un J. Zaunit.
Trescha druka.
Makfà 25 kap.

Dehls no kara=Deenesta.

Trescha druka.
Makfà 8 kap.

Deenu pehrle,

jeb kahda swehtiba nahk no kristigas swehtdeenu swehtischanas, no E. Dünsberg.
Makfà 10 kap.

Derigi likumi behrnu=sanehmejam,

faraksstiti no Rigas dakteru beedribas.
Makfà 20 kap.

Deews ir mans sargs un patwehrums.

Jauks stahsts par kahdu familiju, kas uf Sibiriju tika noteesata. No J. Gibbeik.
Makfà 15 kap.

Deenischkas garigas dseesmas

uf ik katru gada deenu. Lihdzsinatas swehteem bihbeles wahrdeem un tahm mahzibam eeksch Heffelberga „Pehrku rotas."
Makfà 25 kap.

Diwpadsmit garigas dseesmas un peelikums.

No mahzitaja E. G. G. Croon.
Makfà 10 kap.

Diwi behrni, kas debesi mekle, un diwi usauguschee, kas debesi atraduschi.

Makfà 10 kap.

Ernsts Plates.

Печатать разрѣшается. Рига, 13 сентября 1891 г. Рижскій Полиціймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigà, pee Petera basnizas.